

נחל'י נצח

יו"ל ע"י מוסדות ברסלב | בראשות הרב שמואל שטרן שליט"א

גליון מס' 784
פרשת תולדות תשפ"ג

ר"ח	צאת השבת	כניסת שבת	הדלקת נרות
17:52	17:14	16:00	ידושלים
17:49	17:15	16:16	תל-אביב
17:49	17:13	16:07	חיפה
17:53	17:17	16:19	באר שבע

דבר ראש הישיבה

תמורות ובלבולים

חש בערפל, טשטוש חושים, מבלבל, אובד עצות - לא יודע אם זו מצוה או עבירה - מה השם רוצה ממני עכשיו - אדם עובר הרבה בלבולים, והכל מגיע מהיכלי התמורות - איך יוצאים מזה???

פעמים על ידי ריבוי הבלבולים האדם לא יודע מי הוא, האם הוא בן השפחה או בן המלך? האם מהותי טובה או חלילה להיפך? האדם אינו יודע מה הוא רוצה להיות או מה לעשות, אין לו יישוב הדעת. זה קורה מכיון שאנו נמצאים בהיכלי התמורות ששם בכל פעם יש חילופים, טוב ברע ורע בטוב.

הצדיק והתפילה

העצה לאדם שיוכל להינצל בדורנו מהיכלי התמורות ויוכל להיות בהיר בדעתו ובדרכו היא ההתקרבות לרבינו הקדוש, כי רבינו היה נשמה שפרחה מאדם הראשון קודם החטא, נשמה ערטילאית, ורבינו נכלל בעולם הנקרא טהירו עילאה, ולכן רק כשהולכים עם דעת הצדיק ומקיימים את העצות על ידי כך יכולים להינצל מבחינת השקר של היכלי התמורות, כי רבינו בעצמו היה נקי לגמרי מאחזות העולם הזה ותאוותיו, ובכוחו הגדול עוזר להולכים בדרכיו ומקיימים עצותיו.

ומדברים אלו נלמד כמה גדולה וחשובה ההתקשרות לצדיק שאף מוציאה אותנו מהיכלי התמורות, ולכן עיקר עבודתנו היא לגלות את הצדיק שבכוחו להראות לכל אחד את מקומו האמיתי. וזה מה שנאמר (תהלים קיט, ק) 'מזקנים אתבונן', שאצל הצדיקים האמיתיים יש את הדעת הנכונה והישרה איך לעבוד את ה' יתברך כראוי.

עוד נאמר בליקוטי הלכות (ברכות השחר ג) שהדרך להינצל מהיכלי התמורות היא על ידי ריבוי תפילה, ומוסיף שעל זה התפלל דוד המלך עליו השלום (שם פסוק קכב) "ערוב עבדך לטוב אל יעשקני זדים". שלא יעשקוהו הזדים, שהם הסטרא אחרא והקליפות העושקים את הנפשות. מכאן למדים שהדרך לצאת מהיכלי התמורות וחסר-הוודאות, וכן לסייע לחבר שנפל למקום היכלי התמורות, היא להתפלל.

ולכן צריכים להקפיד ולעשות שעה התבודדות בכל יום חוק בל יעבור, ולעשות חשבון נפש אמיתי. אבל גם בשעת ההתבודדות צריכים להיזהר מהדמיונות ולהגיע למסקנות הנכונות דהיינו שרוע חכמים נוחה מך, בבחינת "מזקנים אתבונן", כמובא בליקוטי מוהר"ן (תורה ל"ד) שגם בנקודות ההתבודדות צריכים שיהיה נקודת הצדיק. כי צריכים את הרוח של הצדיק, בבחינת "ומזקנים אתבונן", הדרך של זקני אנשי שלומינו איש מפי איש רבינו ור' נתן עד היום לזקני אנשי והצדיקים שבדור.

מסופר בפרשתנו שיצחק רצה לברך את עשו במקום את יעקב, ויש ספרים שאף מביאים שיצחק ועשו סיכמו ביניהם על סימנים כדי שיעקב לא יוכל לקחת את הברכות, עד שרביקה בחכמתה וברוח נבואתה סידרה את העניין.

בזוהר הקדוש נאמר שיש תביעה על יצחק מדוע רצה לברך את יצחק, כי למרות שמטרתו היתה לקרב אותו בדרכי נועם, אבל מאחר והרחיק לכת עד שרצה להביא לו את הברכות היתה תביעה עליו שלא היה צריך לקרב כל כך.

הנקודה הזאת, שכביכול גם יצחק טעה בדקות העניינים, נמשך מהיכלי התמורות, הגורמים שממירים טוב ברע ורע בטוב. ועליו לדעת שכל הבידורים שהאדם עובר מגיעים מהיכלי התמורות, כל הירידות והספקות הכל נמשך מהיכלי התמורות, ורבי נתן כותב שזה ימשך לבני האדם עד סוף הדורות.

עם היכלי התמורות צריכים להתמודד כל מאה ועשרים שנות חייו, ולכן עובר כל אחד בידורים כל הזמן, וכל זמן שאדם בתוך היכלי התמורות הוא כל הזמן יצטרך לעבור בידורים.

מי אני?

ואכן להרבה אנשים יש קושי להבדיל בין טוב לרע, אנשים רבים בספקות ותהיות מה נכון עכשיו לעשות ומה לא, האם מעשה כזה או אחר הוא מצווה כעת או עבירה? הבלבולים האלו נמשכים מהיכלי התמורות שנמשכים מחטא אדם הראשון, מחטא עץ הדעת טוב ורע, ואפילו בדורנו נאחז בנו חטא אדם הראשון ולכן קיימים בלבולים רבים.

ובפרט בדורנו אנו רואים שכל מטרת היצר הרע הוא לעשות את האדם משוגע ומבלבל, והחידוש הגדול הוא שבתוך המצוות עצמם היצר מטרוד את האדם להפילו. מי שיראת ה' נוגעת בליבו מאד מבלבל ואינו יודע איך להנהיג את עצמו באופן הנכון בעבודת ה', האם צריך התעוררות או התחזקות? ללמוד או לעשות חסד? וזו הבחינה הרוחנית של היכלי התמורות.

התפקיד שעל האדם הוא להיות עירני וקשוב לעצמו האם דבר זה שהוא עומד לעשות אינו עצת היצר, ולשים לב שלא יישרף מריבוי אור; ומאיך גיסא, שלא להישאר למטה בתוך החשיכה, ולפול על ידי הדמיון שהוא כביכול נמצא בעליה, ובעצם שהוא נמצא בירידה גדולה. אך זה קשה מאוד, חוט המשקולת ממש לא ברור.

וכמו כן אנו רואים אדם שלפעמים נוהג בדרך ארץ ומידות טובות, ולפעמים מתנהג כבן אדם אחר, והרבה

שבת היא מלזעוק...

ניסיונותיהם, וגם סיפורים פחות נעימים כמו מריבה בין האחים, קנאה, הודאה בטעויות, כעס ויצרים ולהראות לילדים בצורה עדינה שאין אף צדיק שנולד עם כפית של זהב. כך נהפוך את החומש למשל לחיינו אונו בשנת תשפ"ג, כשבמקביל השבת תהיה באמת חוויה שכל השבוע המשפחה מתגעגעת לה!

כמו כן מותר ואף רצוי לעשות משחקי חברה שלא מצריכים לקום מהשולחן (כגון "נחש מי" ועוד), שמחברים את כל חלקי המשפחה להווי המשפחתי גם שמתפתח בשבת שהיא באמת מעין עולם הבא, גם בגשמיות!

אני נוהג בביתי כבר שנים ארוכות בשבת בבוקר לספר סיפורי מעשיות, ללא הסברים מפולפלים ורמזי המעשיות וכו' אלא לספר את המעשה בפשטות כמו שרבונו סיפר לנו! היום ילדי יודעים את רוב המעשיות בעל פה, וכדאי לזכור את שרבונו אמר על מעשיותיו שמועילים אף יותר מתורתו!

מגרשים מלאכים

כלל הדברים: יש שחיים בדמיון, שכלל שהם ידברו גבוהה גבוהה ויגלו טפח מידיעותיהם הנשגבות הם ישרו אווירה רוחנית בביתם, וכמובן שילדיהם ילמדו מהם וכן יעשו... טעות מרה היא בידם! הילדים אינם רוצים לחיות ליד זוג מלאכים, אלא ליד אבא ואימא טבעיים שחיים איתם ברמתם. מובן הדבר שזהו רצון הבורא שהפקיד בידנו את הפיקודון החשוב ביותר, הבנים היקרים, ועלינו לטפל בהם כמו שמתאים להם. על כל אחד לרדת לרמת הילדים שבסביבתו ולפי

זה לנהל את השבת שלו. הורה יקר, זכור! אין התנהגות זו ירידה רוחנית, אלא עלייה והיא גם משתלמת בזה ובבא.

אסיים בווראט נפלא: אנו שרים לביל שבת למלאכים שמלוים אותנו "שלום עליכם" בהתרגשות נפלאה, והרי אנו מאמינים בדברי חז"ל שהדברים כפשוטם שהמלאכים מתארחים אצלנו בשבת, ומה לנו גדול מזה! אבל לא עוברים מספר שניות ואנו משלחים את המלאכים כלאחר כבוד בשירה "צאתכם לשלום", וזה פלא: למה אנחנו משלחים את המלאכים כל כך מהר? אולי נשאיר אותם לפחות לדגים?...

והתשובה לכך על דרך המליצה: אנו אומרים למלאכים: מלאכים יקרים ככל שתהיו, אנו שמחים שבאתם לברכנו, אבל אנחנו רוצים להישאר רק עם המשפחה ולחגוג איתם את השבת; התכבדו ותצאו לשלום...

ה' יעזור ונבין את עומק הדברים, שיכולים להפוך לנו את השבת - לשבת שלום ומבורך, אמן ואמן.

פני מספר שנים הרציתי לפני תלמידי היקרים שיחה על שבת קודש. במהלך השיחה תיארתי להם את מה שאני מרגיש בעונג ובהנאה שבשבת קודש, איך כל הילדים שלי מחכים כל השבוע רק לשבת, הכל נקי ומסודר, יושבים סביב השולחן, המאכלים, זמירות, דברי תורה, סיפורים ומשחקים לילדים, ובקיצור במשפט אחד מתמצת: "מעין עולם הבא!"

אחרי השיעור ניגש אלי אחד הבחורים ואמר לי: כבוד המג"ש, אני לא מבין על איזה שבת אתם מדברים? אצלנו בבית שעמום אחד גדול, כל הזמן אני יושב על הספה ומידי פעם רב עם אחי הגדול, בקיצור - אני לא מבין על איזו הנאה אתה מדבר, דכאון טוטאלי!

שאלתי אותו בפליאה מוסתרת: "ומה עם אבא? הוא לא לומד איתכם? לא מספר לכם על פרשת השבוע?"

"איזה מספר..." ענה לי התלמיד במימרום בלתי ניתן להסתרה, "אבא יושב עם אמא ולומד איתה "לקוטי מוהר"ן", ואנחנו משתעממים בספה!"

הייתי בהלם מוחלט, הנהנתי תשובה כלשהי לתלמידי וחיקיתי להזדמנות לפגוש את ההורים ולשוחח עמם על כך. ואכן כעבור זמן מה נפגשתי עם ההורים לשיחה, ואני מתחיל לספר להם על מה שהבן שלהם מרגיש וכיצד נראית בעיניו השבת, ובתחילה הם לא קלטו מה בעצם הבעיה. האבא אמר לי: "אני רוצה ללמוד ספרי רבנו, את הילדים זה לא מעניין, אז אני לומד עם אשתו!"

אמרתי לו: "ומה עם לספר קצת על הפרשה? ישנם סיפורים רבים, מגוונים ומעניינים, מה הבעיה לספר על זה בשולחן?". האבא הנהב הסביר לי: "תבין הרב אורלנצ'יק, לי אין את כשרון הדיבור שלך ואני לא יודע כיצד לספר יפה..."

אמרתי לו, "מי צריך טרויקה בסיפורי שבת?! תשב עם הילדים, תתעסק איתם, תרד לרמה שלהם ולמה שבאמת מעניין אותם, ותפסיק לשוטט ב"עולמות עליונים" שאין לך נמוכים מאלו..."

כל השבוע מתגעגעים

בתקופה הזאת אנו קוראים את הפרשיות המדהימות ביותר בכל החומש, ויש הזדמנות לכל הורה לבלות את השבת בבילוי הנכון, לשוחח עם הילדים, לספר להם על הסיפורים הנפלאים של תורתנו הקדושה, לחבר אותם לעולם של אמונה, כיצד היו נראים חיי האבות בילדותם,

הצטרפו נעת למשפחת המנויים

ותהנו מחיים טובים יותר!

הופיע!
גליון 94
חשוון תשפ"ו

מנוי יחיד

חודש ראשון | 28 ₪ לחודש

גבול!

מסלול

3 חודשים ראשונים | 99 ₪ גבול!

מסלול

חודש ראשון | 1-1 ₪ גבול!

מסלול

הצטרפות מיוחדים:

02-623-1218

מוקד מנויים:

את הברכות ליעקב?! חלילה!

לך הצלחה מטאורית בעבודת השדה כדי שתוכל לסייע כמו שצריך ליעקב אחיך האהוב עליך כל כך, שעליו רק לשבת וללמוד יומם וליל, חלילה לא אברך אותו בכאלה "ברכות" שיוציאו אותו מהלימוד!...

אבל רבקה ידעה שעשו רחוק מאוד מלפרנס את לומדי התורה, הכל צבוע ובלוף אחד גדול, לא מגיע לו כלום. אבל יעקב לא יכול לבוא לאבא בדוגרי ולבקש ממנו ברכות גשמיות; יצחק כולו מונח בגאולה השלמה, הוא מבחינתו - "ועמדו זרים ורעו צאנכם", יעקב ישב וילמד ולא יעסיק את מוחו בטטיות גשמיות של טל השמים ומשמני הארץ.

ליעקב לא נותרה ברירה אלא... להתחפש. בעיקרון הוא רוצה לשבת וללמוד בלי קשר לגשמיות, אך כל עוד העולם לא הגיע לתיקונו בביאת המשיח הוא חייב ללבוש את בגדי עשו ולעסוק גם בגשמיות הפשוטה כדי לקבל מעט פרנסה כדי שיוכל לחיות בגשמיות.

יצחק שומע שהדלת נפתחת, וממש מרגיש ריח גן עדן. אוה! תראה מה זה! הנכנס נושא מגש עם גדיי עיזים, אך הצליח להעלות את הגשמיות למקומות גבוהים כל-כך, הכל בזכות שעסק בכך לשם שמים ובכוונה לעזור לתלמידי חכמים ולתת צדקה. תראה כמה גדול משא ומתן בגשמיות באמונה ותמימות טהורה! ל"ט המלאכות ששייכים לקללות אדם הראשון, נהפכים לאור של ל"ט מלאכות המשכין!

עברו כמה דקות, עשו נכנס ומתפוצץ מזעם על אחיו הקטן, אך בטעות פולט "את בכורתי לקח". יצחק אבינו שומע וקולט: הבנאדם לא אווז כללום, הוא לא רוצה להיות קשור לקדושה, הוא מכר את הבכורה! אם כך - ברוך יהיה יעקב, אם אתה לא עוזר ליעקב לא מגיע לך כלום, אתן את הכל לאחיך הצדיק...

(ליקוטי הלכות ערב ג אותיות כא-כז)

ת ארו לכם את יעקב אבינו מגיע לאביו הקדוש, וברעדה מדבר אתו גלויות: שמעתי שאתה רוצה לברך את עשו אחי היקר בברכות שונות. אמנם אתה אוהב את עשו יותר ממני, אבל גם אני בן שלך, וגם אני עובד את השם בדרך שלי כיושב אוהלים, אולי תברך גם אותי?

זו העזה רצינית שלא תעזור כלום. אם יעקב היה עושה זאת היה אביו פותח עליו זוג עיניים תמהות: האתה זה בני יעקב? אתה לא צריך את הדברים הגשמיים האלו - "מטל השמים ומשמני הארץ", אתה שב ותלמד!

יצחק רואה את עשו מתרוצץ יומם ולילה בשדות ומתאמץ להביא לאביו הצדיק ציד למאכל, והאב רוה נחת. הוא רואה שבתכונותו הוא אדמוני שאינו מסוגל לשבת בשקט, ומשכך הוא מנצל את טבעו כדי להועיל ולסייע לתלמידי חכמים! יש אנשים פשוטים בעולם שתפקידם לתמוך בלומדי התורה יראי-השם ובכך הם מעלים את כל עיסוקיהם הגשמיים לקדושה. כך הוא עשו בעיני יצחק.

וזה עוד כלום לעומת הנחת שרוה יצחק כשהוא מקבל את השאלה מבנו הגדול: אבא רחימא, היאך מעשרים את המלח, את התבן? אני כל כך רוצה לעזור לכהנים שיושבים בבית ה' כל היום, עובדים בבית המקדש ולומדים תורה, אני רוצה לתת להם אפילו מהתן ומהמלח! אפשר אבא?...

יצחק ראה שהוא כל כך מצטיין בתפקידו, שרצונו עז כל כך לשרת את אחיו ואביו הלומדים ולסייע להם בכל כוחו, והחליט שהגיע הזמן לתת לו ברכות מיוחדות. לך לשדה, תראה שוב שאתה רוצה לעזור ללומדי התורה בכך שתביא לי ציד מוטעם ומיוחד, ואז אברך אותך שיתן לך אלוקים מטל השמים ומשמני הארץ, שתהיה

אברך אותך שיתן לך אלוקים מטל השמים ומשמני הארץ, שתהיה לך הצלחה מטאורית בעבודת השדה, כדי שתוכל לסייע כמו שצריך ליעקב אחיך האהוב עליך כל כך...

לצעירי הצאן

עלילות חיינו בהיכלי התמורות

לאנשים יש קשי להבדיל בין טוב לרע, אנשים רבים בספקות ותהיות: האם מעשה כזה הוא מצוה כעת או עברה? לפעמים אני נוהג בדרך ארץ ולפעמים להפך, האם מהותי טובה או חלילה להפך? האדם אינו יודע מה הוא רוצה להיות, אין לו ישוב הדעת. כל זה קורה מכיון שאנו נמצאים בהיכלי התמורות, והעצות לך הם התקשרות לצדיק ורבי חסד... מתוך מאמר ראש הישיבה

למה אינך מציל אותי?

137 שנים לפטירת רבי אברהם הכהן זצ"ל • שב"ק ב' כסלו תשפ"ג • ב' כסלו תרמ"ו

אותר עד שאראה לך את ענשך". הוא נטל חבילת מחטים החל לעצם סביבות פיו של הת"ח כשזה קפוא מאימה, והנפטר חוזר ומכריז: "כך ענשם של מתים בזה".

שטוף זעה קרה התעורר הת"ח כשהוא רועד בכל גופו. דקות ארוכות חלפו עד שהצליח ליצא את נשמתו ולשלוט בבריבו, אך עדיין לא הצליח לזכות מבתו. הוא פשוט נפל למשכב ממתת האצבע הגדול שחווה, שבאזניו מהדהדים כל העת דברי ניסים: למה? למה??

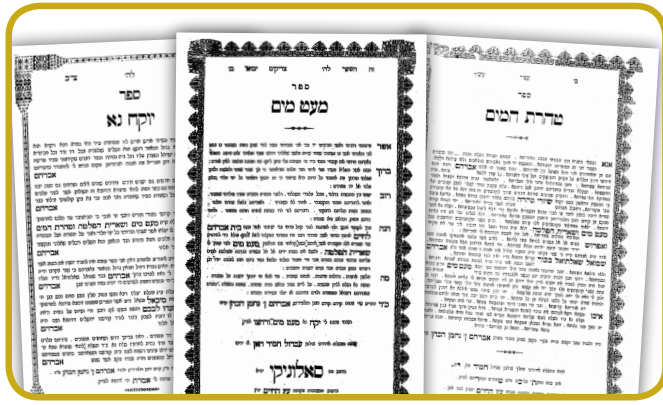
ביום שלאחריו בא הת"ח אל בית רבי אברהם הכהן ראש החבורה, ובשפתיים רוטטות סיפר לו את אשר עבר בחלומה המזוועי. "אנא כבוד הרב, הסר מעלי את המוות הזה ותסייע לי לצאת מעוון גזל המת. תשיתו עלי ככל אשר תחשבו לנכון והעמידו יהודי אחר במקומי שילמד ככל הקצבה אשר התחייבתי".

נשים לא אוהבים לחשוב על המוות. זה גורם להם לפחד מן הבלתי ידוע. אך בסלוניקי קמה קבוצת אנשים שהחליטו לדאוג לעצמם ולא רק לפחד.

הם ידעו כי בבואם השמימה יצטרכו נכויות רבות, ולא תמיד הצאצאים זוכרים להקדיש די זמן עבור הוריהם שהקדישו עבורם את כל חייהם וכעת זקוקים לעזרתם הרוחנית באופן קריטי, ולכן הקימו חברה מיוחדת שתדאג להם. זו היתה חבורה של אנשים רציניים שהתחייבו לדאוג בצורה מהותית לעילוי ולהצלחת נשמות החברים, החל מעזרה גשמית בשעה שהאדם אינו חש בטוב - בתקווה שהחולי יסתיים מהרה בלא השלכות מיוחדות - ועד לקריאת מיוחדים פסוקים בחדר הגוסס, בר מיון.

לאחר שנפטר אחד מהחברים היו השאר לומדים בסדר מיוחד לעילוי נשמתו, ולטובת הסדר הטוב הוציא הגה"צ ראש החבורה ספר הנקרא "בית אברהם לחיים", בו פורט סדר הלימוד והתפילות לכל שלב וכן שאר תקנות החבורה.

ראש החבורה היה הגאון רבי אברהם הכהן, מחבר ספרים חשובים בהלכה ובאגדה, שעמד בקשר עם הגר"ח פלאג' שהדריך אותו בהרבה נושאים חשובים.

ספרים חשובים בהלכה ובאגדה. מקצת מספריו של מר"א הכהן

רבי אברהם הרגיע את הת"ח והשיבו לו כי אם אכן יעשה כך אין לו ממה לירוא, מאחר שכך היתה התקנה בתחילה שחבר המעוניין בכך ישכור אדם שיאמר במקומו את סדר הלימוד לעילוי נשמת הנפטר.

רבי אברהם מעתיק בספרו את הסיפור המחריד, ומסיים: והשם יראה לאל, ויבטל מאיתנו לו הדמות קשות ורעות, ובאריכות ימים ושנים לעבודתו יתברך שמו. אמנ!

(מקור: בית אברהם לחיים דפ"ח עמ' קס)

רבי אברהם ב"ר נחמן הכהן מסלוניקי זצ"ל

נולד: בערך בשנת תק"מ.

ישב בישיבה: בערך בגיל 60 יסד את ישיבת "בית אברהם לחיים", שהתקיימה עד חורבן יהדות סלוניקי.

מתלמדיו: תלמידו היחיד הידוע לנו הוא רבי וידאל אנג'יל זצ"ל, שבהמשך התמנה לאב"ד בירושלים.

זה ספר: ספרו הידוע ביותר הוא "טהרת המים" [כללים], ועוד ספרים כמו שו"ת "מעט מים", ו"יוקח נא" על השו"ע.

נפטר: כנראה למעלה מגיל 100.

בספרו "טהרת המים" הוא מביא סגולה מעניינת: תינוק שנולד, ומנענע ידיו וזופו אך אינו בוכה וצועק כדרך התינוקות, סגולה לומר ולקרוא לתינוק בקול באותו שם שעתידיים לקרוא בברית, ואז תיכף הוא מתחיל לבכות כהוגן, ומסיים: בודק ומנוסה!

אחד מחברי החבורה המיוחדת, שנקראה אף היא "בית אברהם לחיים", היה תלמיד חכם מובהק שהיה עסוק רבות בלימודיו ובחסקיו האישיים, ולכן עברה עליו תקופה ארוכה בה לא השלים את חוקו ולא למד את הסדר המיוחד לעילוי נשמת חברו הנפטר.

ויהי כמשלש חדשים, הת"ח ישב והגה בתורה ושכח לגמרי שזמן כבר לא קיים את התחייבותו במסגרת החבורה, ששלפתה הוא חש חולשה בלתי מוסברת.

הוא ניסה לנער את אבריו בכוח אך זה לא עזר הרבה. אם היה חי בדרונו אולי היה מכין כוס קפה עם קוביית שוקולד ממריצה, אך למעשה לאחר כמה דקות נפלה עליו תרדמה עמוקה.

בחלומה הוא רואה את ר' ניסים חנן, אחד מהחברים שנפטר בשנה זו, ופניו שחורים ועצובים: "מדוע עברת על הברית וההבטחה אשר בינינו, שכל אחד ידאג ללמוד תורה כדי להקל מעל הנפטר את יסורי הגיהנום? למה הזנחתי לנפשי והותרת אותי לחסדי מלאכי החבלה האכזריים?".

בעוד הת"ח מנסה לחשוב מה להשיב מתנפל עליו ניסים הנפטר ומבקש לחונקו חיים: "למה לא קיימת את ההסכם? למה? למה?".

הת"ח ניסה בכל כוחו להתנתק מאחזתו הלופפת של ניסים זועק: "עזוב אותי לנפשי, אל תהרגני, אעשה את כל מה שתבקש ובלבד שלא תקטלני בדמי מי!".

ניסים הנפטר נרגע מעט, אך התעקש: "איני עוזב

הגבורה היהודית התגלתה מחדש

הרב פנחס זלצמן, ועדכן אותו ואת מר יורי קרייז'מן יו"ר הקהילה היהודית בטיירספול על התגליות ועל כך שהממשל מעוניין להעניק לנרצחים את הכבוד הראוי, לטפל בקבורתם כהלכה ולהקים אנדרטה לזכר הנספים.

"האדמה ספוגה בדם חפים מפשע, יהודים ושאינם יהודים. בתקופה ההיא נעשו על אדמתנו מעשים נוראיים שראויים לכל גינוי ותפקידנו הוא לוודא שמעשים כאלה לא יישנו חלילה", אמר הנשיא קרסנוסלסקי לרב זלצמן בשיחה.

עד היום אותו ונחפרו 3 בורות הריגה, ולפי ההערכות קיימים במקום עוד שישה או שבעה בורות הריגה. לדברי מומחים מקומיים, מספר הנרצחים נע בין אלפים לעשרות אלפים, חלקם הגדול יהודים.

בתוך מחנה צבאי עתיק. אחת מערמות הנעלים בבורות שנמצאו

בלתי נתפס בשכל

"המחזות במקום היו מזעזעים", מתאר הרב פנחס זלצמן רבה של מולדובה. "זה בלתי נתפס בשכל אנושי כיצד התייחס השלטון הקומוניסטי לבני אדם רק בגלל דתם ואמונתם. הבורות היו מלאים בעצמות, לצד פריטים אישיים כמו נעליים, שרידי לבוש, ארנקים, ואפילו ספלים. כשהגענו למקום פשוט הזדעזענו אל מול מה שגילינו. פתאום ההיסטוריה צפה מול העיניים ומתחת האדמה עולה כל מה שעבר על בני עמנו באותם ימים. עמדנו נרעשים אל מול מה שראינו ובהתחלה לא ידענו כיצד להתמודד עם זה."

"בזכות הקשרים האמיצים עם השלטון המקומי, שיוצא מגדרו למען הקהילה היהודית, התחלנו לטפל בקבורה מכובדת וראויה לאותם אלפים שנהרגו על קידוש השם. בתקופה הקרובה, יחד עם מתנדבים מקומיים ומהעולם, אנו מקווים למפות את שאר בורות ההריגה ולהפוך את המקום לאתר קבורה בלי לטלטל את העצמות ולהפריע את מנוחתם של הנרצחים, בהתאם להלכה היהודית."

יפורים רבים סופרו במהלך השנים על אודות אלפי היהודים שנהרגו על קידוש השם בימי השלטון הקומוניסטי באזור מולדובה אבל עקבות של ממש לא נותרו אחרי מפלת מסך הברזל. בשבועות האחרונים, במהלך שיפוץ בסיס צבאי במחוז טרנסניסטריה שבמולדובה בעקבות המלחמה באוקראינה, התגלתה שורת קברי אחים שחושפים אחרי שנים את סיפור גבורתם של אחינו בני ישראל בימים ההם.

מליוני בני אדם

המהפכה הבולשביקית שהתרחשה ברוסיה בשנת תרע"ח בהובלתו של ולדימיר לנין, החלה את אחת התקופות החשוכות והרצחניות בהיסטוריה העולמית. לאורך עשרות שנות השלטון הקומוניסטי, נרצחו, עונו והוגלו מיליוני בני אדם על לא עוול בכפם.

מאז חלפו שנים רבות, ובדיוק כפי שנעלם השלטון הרודני כך גם נעלמו עקבותיהם של היהודים הרבים שנהרגו על קידוש השם באותם ימים רק בגלל היותם יהודים. אך קבר אחים ענק שהתגלה לאחרונה במחוז טרנסניסטריה שבמולדובה חושף מקצת מהזוועות ומגלה את עוצמת הטרגדיה של היהודים באותם ימים.

גיאת ההריגה ההמוני נמצא בעקבות עבודות שנעשו בבסיס צבאי ישן סמוך לטיירספול בירת המחוז בעקבות המלחמה באוקראינה. במהלך החפירות החלו להתגלות בזה אחר זה בורות גדולים, מלאים באלפי גופות שנהרגו במקום בשנים שבין תרע"ח לתרצ"צ תחת שלטונם של הרודנים לנין וסטלין. רוב ההרוגים: יהודים שהואשמו בהתנגדות למשטר הקומוניסטי.

מסמכים ופרטי זיהוי

במקום אותו גם מסמכים המתעדים את שמות ופרטי ההרוגים בכל אחד מבורות ההריגה, ואת העוון בגינו נחרץ גורלם למות (בד"כ בירייה). המסמכים מתארים את חייהם של היהודים תחת השלטון הקומוניסטי, את בתי הספר היהודיים שפעלו בהיחבא, את הניסיונות ליצור קשר עם ארגונים יהודיים בעולם ואת ההתארגנויות המקומיות לקיים פעילות יהודית במסתור.

כך למשל מופיע על אחד הנרצחים שהוא שימש כמורה בבית ספר יהודי, על שם אחר מופיע שעמד בקשר עם גורמים בפלשתינה וכן הלאה. ההרוגים במקום הם גברים, נשים וגם ילדים.

בשבועות האחרונים, נשיא הרפובליקה ואדים קרסנוסלסקי (טרנסניסטריה הינה אוטונומיה בדלנית הסועעת לעצמאות ממולדובה) פנה לרבה של מולדובה

כולל יום שישי

דרושים תורמים עבור בשר, דגים, יין, סלי מזון, ושאר ירקות ומוצרים לחלוקה לכבוד שבת קודש עבור 50 אברכים מתמידים המתמסרים ללימוד התורה הקדושה בשעות הבוקר מידי יום שישי בכולל 'נחלי נצח'

לתרומות: 053-31-25231

הספרים והדיסקים של הגה"ח רבי שמואל שטון שליט"א
אצלכם בבית

שאלה:

האם בקידוש חובה לשתות דווקא מהכוס שעליו קידשו?

אז בינתיים הכל בסדר: כולם שותים מגביעו של המקדש שלגביהם אינו נחשב לפגום.

השאלה מתחילה במקרה ששופכים את היין מהגביע לכוסות ריקות אחרות (כמו שמצוי כשיש אנשים זרים בשולחן). האם עדיין היין נחשב כאינו פגום?

דעת כמה אחרונים (על תשובה"נ ח"ב סי' קסד, וכו' בפסקי תשובות ס"ט רעא בהערות ועוד) שכאשר מעבירים את היין לכוס אחרת צריך לתקן את הפגימה, דהיינו לשפוך ליין הפגום עוד קצת יין מהבבוק (שו"ע סי' קפב ס"ו, פסקי תשובות סי' רעא אות מ). אבל כמה אחרונים הקילו בכך, ודעתם שגם כששפך לכוס אחרת עדיין היין אינו נחשב פגום (הגר"ח קניבסקי באור חיים מועדים ריש עמי קפג, הגר"נ קרליץ בחוט שני שבת סי' רעח ס"ז, ועוד).

נזכיר שוב כי גם למחמירים דין זה הוא רק לכתחילה, כמו עיקר מצוות שתיית היין על ידי שומעי הקידוש שכאמור הוא רק מצוה מן המובחר (שעה"צ שם).

לסיום נציין כי יש הסוברים שלא כדאי להוסיף יין אחר על כוס של ברכה (על פסק"ת סי' קפב הע' 15, ועוד), ואין כאן מקום להאריך בזה.

תשובה: לא, אבל צריך להקפיד שתשתה יין שאינו "פגום".

הרחב דבר:

נאמר ב"שולחן ערוך" (סי' רעא סי"ד) שמצוה מן המובחר שלאחר הקידוש כל השומעים יטעמו מיין הקידוש.

ולא זו בלבד, אלא שמצוה לכתחילה שכל המסובים ישתו מכוס שאינו "פגום" (שם סט"ז ומשנ"ב סקפ"ג). [כוס "פגום" הוא כוס שמישהו שתה לפני כן מהיין שבו (שו"ע סי' קפב ס"ג)].

ולכאורה זה בלתי אפשרי: הרי כולם שותים מהגביע של המקדש, והרי מהכוס הזו שתו כבר! איך ייתכן ששאר השומעים ישתו מכוס שאינו פגום?

ובכן, למרות שיש אומרים שאכן זו בעיה, וכדאי שלפני אחד תהיה מונחת כוס יין בשעת הקידוש ואתה ישתה לאחר מכן (ט"ז סי' קפב סק"ד, שועה"ד סי' קצ ס"ה, ועוד), דעת ה"משנה ברורה" (שעה"צ סי' רעא סקפ"ט) ועוד הרבה פוסקים שזו לא בעיה כלל: שתיית המקדש אינה פוגמת את הכוס לגבי השומעים מאחר וכולם נחשבים כמקדשים על אותו הכוס.

ניצוץ לשבת

מתוך גיליון 'ניצוץ', מגזין הלב לכל המשפחה

דמות שצעקה בלי לומר מילה

חוץ מהוראות פשוטות של שולחן ערוך וכדומה. לא הרגשנו מעולם את דמותו של האבא המלחין. אף פעם לא התערב בעניינינו. הוא הנחיל לנו את העקרונות אותם חי מתוך חייו שלו, מתוך דמותו, התנהגותו, מתוך ההוויה שלו. לא היה צורך לדבר, די היה לנו במבט, בדוגמה האישית".

לא הביע דעות. רבי יהודה-לייב פרנק זצ"ל

הבן רבי נתן שלמה מצביע אחת הדוגמאות- האישיות המפליאות שמלוות אותו מבית אבא: "בכל פעם שהזדמן לי לראות את אבא לומד בתוך ההמולה נדהמתי מחדש. נכדים ונינים משתובבים סביבו, והוא יושב בעיצומה של הסערה, שליו, נינוח ומרוכז לחלוטין בלימודו, כאילו הוא שרוי בחדר פרטי..." (מגזין "ניצוץ" כסלו תשע"ג)

שלוש עשרה בנים ובנות שתל רבי יהודה לייב פרנק בביתו המפואר. נטועים כולם בעולם של תורה וחסידות והולכים לאורו של רבינו הקדוש.

אנחנו מבקשים להתחקות אחרי נתיבותיו בחינוך, אצל בכור הבנים, רבי זאב.

אתה בן בכור, זכה אבא ובניו כולם בני תורה ועובדי השם. אפשר להצביע על עיקרון מסוים שלו בחינוך?

"אוכל לומר דבר פלא שראיתי: מעולם לא היה אצל אבא מושג של כעס. לא יתכן היה לראות אותו כועס בעקבות מאורע כלשהו או על רקע אישי. ואם כבר ראינו בעיתים נדירות הבעת כעס, התחושה הייתה ברוחה: יש כאן מסר חינוכי מובהק, שום תרעומת אישית."

מוסיף הבן רבי יוסף: "ככלל, אבא מעולם לא הביע דעות כלפיינו. אף פעם לא הורה 'עשה כך וכך', כמובן,

פתגם השבוע

כדי שהילדים יצאו טוב צריכים להרבות בתפילה

מתוך הספר 'פיקדון מושמים', המדריך המושלם לחינוך. מאת ראש הישיבה הרב שמואל שמרן שליט"א

הצלחת ולרפואת הרב אליעזר בן עטיא שליט"א
נתן בת-בת-שבע ואדל בת דבורה ציפורה רחמים
לכל הישועות

העלון נתרם השבוע

הצלחת משפחת אוקן
הצלחת משפחת שרון
הצלחת משפחת שילר

להשכרה בכל יום בשעות הערב

בית מדרש מתאים לאירועים קטנים
באזור מאה שערים
עזרת גברים ועזרת נשים בנפרד
לפרטים: 054-8475902